

Portretowanie zdolności i ich rozwój

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

***„Jeśli chcesz nauczyć Jasia matematyki, to musisz znać
matematykę i Jasia”***

ks. Janusz Tarnowski

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zdolności

Różnice indywidualne, które sprawiają, że przy jednakowej motywacji i uprzednim przygotowaniu poszczególni ludzie osiągają w porównywalnych warunkach zewnętrznych niejednakowe rezultaty w uczeniu się i działaniu.

(Z. Pietrasiński, 1976)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zdolność

*Predyspozycja do łatwego opanowania pewnych umiejętności,
zdobywania wiedzy, uczenia się; potencjalna sprawność,
możliwość robienia czegoś, zdolność do czegoś*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zdolności specjalne (kierunkowe) (K. Rogers, 1996)

- *poznawcze,*
- *językowe, literackie,*
- *matematyczne,*
- *techniczne,*
- *muzyczne, plastyczne,*
- *pedagogiczne, społeczne,*
- *inne.*

Uzdolnienia

- *Uzdolnienia to zdolności kierunkowe, często określane jako uzdolnienia specjalne lub talent, czyli takie właściwości jednostki, które pozwalają na uzyskiwanie wysokich osiągnięć w konkretnej dziedzinie aktywności, np. matematyce.*

W. Limont

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TALENT

Zdolność nadzwyczajna, niepospolita, bardzo rzadko występująca, jest zdolnością twórczą, ujawniającą się w szczególnie wybitnych osiągnięciach w konkretnej dziedzinie.

(K. Rogers, 1996)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci
www.fundusz.org

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Formy pomocy

Dzieci o uzdolnieniach poznawczych i technicznych

- seminaria
- specjalistyczne warsztaty
- staże badawcze
- obozy naukowe, językowe
- obozy, konferencje, spotkania zagraniczne
- konsultacje na uczelniach,
- prenumerata czasopism popularnonaukowych i literackich

Formy pomocy

Dla dzieci o uzdolnieniach muzycznych:

- warsztaty muzyczne,
- koncerty,
- dofinansowanie udziału w kursach i konkursach muzycznych,
- dofinansowanie zakupu instrumentów muzycznych i akcesoriów,
- obozy naukowe, językowe,
- prenumerata czasopism specjalistycznych.

Formy pomocy

Dla dzieci o uzdolnieniach baletowych:

- koncerty,
- dofinansowanie udziału w kursach i konkursach zagranicznych,
- obozy językowe,
- prenumerata czasopism.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Formy pomocy

Dla dzieci o uzdolnieniach plastycznych:

- warsztaty plastyczne,
- konsultacje,
- wystawy,
- obozy językowe,
- prenumerata czasopism.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Strategie kształcenia uczniów zdolnych

- ***Nauczanie indukcyjne***
- ***Przyspieszone kształcenie (akceleracja)***
 1. Przeskakiwanie klas.
 2. Częściowe przyspieszenie.
 3. Grupowanie uczniów.
 4. Grupowanie międzyklasowe.
- ***Wzbogacone kształcenie***
 1. Wzbogacone kształcenie wewnątrz szkoły.
 2. Wzbogacone kształcenie poza szkołą.

Indukcyjny model kształcenia

prof. Wiesława Limont

- Myślenie krytyczne.
- Uczenie się poprzez rozwiązywanie problemów.
- Samodzielne formułowanie pytań i hipotez.
- Budowanie własnych teorii o świecie oraz ich weryfikowanie poprzez wykonywanie samodzielnych badań, eksperymentów i obserwacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Model indukcyjny – rola nauczyciela

- Nauczyciel i uczeń są partnerami w tworzeniu ewaluacji opartej na osiągniętych postępach w stosunku do wyznaczonego celu.
- Nauczyciel jako korepetytor, opiekun, osoba sondująca.
- Nauczyciel jako osoba o wyraźnej indywidualności, krytyczna, uwzględniająca własny system wartości.
- Uczeń ma decydujący głos w wyborze tematu lub tempa pracy.

Model indukcyjny – rola ucznia

- Uczeń konfrontuje i buduje wiedzę do aktualnego wykorzystania.
- Zadania ucznia i jego aktywności opierają się na podziale pracy.
- Uczeń wykorzystuje wiedzę do znajdowania i rozwiązywania problemów.
- Uczeń jest zaangażowany, interpretuje, ocenia i poddaje szczegółowej analizie i krytyce przyswajaną wiedzę.

Model indukcyjny - program kształcenia

- Program powstaje jako rezultat zainteresowań jednostki lub małej grupy osób.
- Realizacja wiąże się z dynamicznym procesem kształcenia oraz wykonywaniem prac przez uczniów.
- Samodzielny wybór problemów otwartych, rzeczywistych, wymagających rozwiązania.
- Poszukiwanie i analizowanie informacji w kontekście rozwiązywanych problemów.
- Wiedza jest wykorzystywana do krytycznej analizy teorii, faktów, idei i przekonań.

Model indukcyjny – organizacja klasy

- Czas przeznaczony na kształcenie jest określany przez wymagania rozwiązywanego zadania, projektu.
- Aktywność indywidualna lub w małych grupach.
- Grupowanie uczniów w zależności od zainteresowań, problemów i wspólnych zadań.
- Organizacja klasy jest tworzona w celu wykonania zadania lub realizacji wytworu.
- Kształcenie odbywa się tam, gdzie można zbierać informacje lub prowadzić badania.

Wzbogacone kształcenie

- Wzbogacenie programów, poprzez zaproponowanie uczniom bogatszych i bardziej zróżnicowanych doświadczeń przy jednoczesnej modyfikacji standardowego programu nauczania.
- Celem jest pogłębienie i poszerzenie treści zawartych w programach nauczania.

(dotyczy to szczególnie matematyki i nauk przyrodniczych)

Wzbogacone kształcenie wewnątrz szkoły

- Dodatkowe, specjalnie opracowane oferty edukacyjne, przygotowane przez wybitnych specjalistów, proponowane uczniom poza programem realizowanym w klasie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wzbogacone kształcenie poza szkołą

- Oferty edukacyjne proponowane przez takie instytucje, jak: ośrodki i domy kultury, obozy naukowe, uniwersytety dla dzieci, Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dostępne dla nauczycieli metody rozpoznawania uzdolnień

- **Obserwacja ucznia w czasie pracy i zabawy:**
 1. Moment dostrzeżenia, podjęcia zadania, inicjatywa.
 2. Wykonywanie bezpośrednie pracy, zaangażowanie, pomysłowość.
 3. Refleksja nad wynikiem, doskonalenie, standardy wykonania.

Dostępne dla nauczycieli metody rozpoznawania uzdolnień

- **Analiza prac ucznia:**
merytoryczna (zawartość),
techniczna (sprawność).
- **Wywiad** (rozmowa) o: zainteresowaniach, planach życiowych, sytuacji rodzinnej, motywacji, aktywności pozaszkolnej.

Obserwacja ucznia w trakcie rozwiązywania zadania

Aspekty motywacyjne

- podejmuje zadania z zadowoleniem,
- ma własną inicjatywę,
- skupia uwagę na zadaniu,
- potrafi eliminować czynniki zakłócające,
- pracuje wytrwale mimo przeszkód, oddaje prace przed terminem,
- poświęca dużą ilość czasu zadaniom,
- szuka rozwiązań trudnych, nietypowych lub nieoczywistych.

Obserwacja ucznia w trakcie rozwiązywania zadania

Aspekty poznawcze

- szuka informacji z wielu źródeł,
- potrafi selekcjonować informacje pod kątem ich przydatności i wiarygodności,
- nawiązuje do innych znanych treści,
- ma wiele pomysłów,
- rozumie treści i pojęcia abstrakcyjne.

Portret ucznia, czyli jaki potencjał tkwi w dziecku?

- Profil dominacji półkul mózgowych.
- Preferencje sensoryczne.
- Wielorakie inteligencje.

IZA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

***„Istnieje coś bardziej niespotykanego,
coś o wiele lepszego niż zdolności.
To jest zdolność rozpoznawania zdolności.”
Albert Humbert***

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękuję za uwagę

Dorota Dąbrowska

dorota.dabrowska@womgorz.edu.pl

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

